

EU má další problém. Srbské volby s více než 60% hlasy drtivě ovládla strana současného prezidenta Vučića, který není moc příznivě zaměřen vůči NATO a Bruselu

- CZ24 News | 24. června 2020

SRBSKO: Premiér Babiš by mohl závidět, česká opozice by měla sledovat, jak se to „nemá dělat“. Srbsko má za sebou parlamentní volby, které totálně ovládla vládnoucí strana prezidenta Vučića. Získala přes 60 procent hlasů. Opozice se do parlamentu vůbec nedostala. Sledovali jsme, co k tomu vedlo a jaký vývoj čeká balkánskou zemi teď.

Srbsko má za sebou parlamentní volby. Šlo o první volby v Evropě po vypuknutí pandemie koronaviru, ovšem podstatně zajímavější než tento fakt jsou výsledky hlasování. Srbové vložili mimořádnou důvěru do rukou strany prezidenta Aleksandra Vučića. Jeho Srbská pokroková strana (Srpska napredna stranka, SNS, pozn. red.) drtivě vyhrála se ziskem 63 procent hlasů.

Prezidentova strana tak bude mít ve 250členném parlamentu nejspíš 191 svých poslanců, možná i víc, protože poslední hlasy se stále sčítají. Přestože to znamená víc než dvoutřetinovou většinu, je velmi pravděpodobné, že SNS opět přizve do koalice socialisty vedené současným ministrem zahraničních věcí Ivicou Dačićem. Stejně tak nejspíš budou přizváni i zástupci národnostních menšin jako Maďarů či Bosňanů. V praxi by to znamenalo, že srbské Národní shromáždění bude prakticky celé složené z vládních poslanců.

Kromě výše zmíněných už hranici vstupu do parlamentu (která byla nedávno snížena z pěti na tři procenta) překročila už jen jedna další kandidátka, „Vítězství pro Srbsko“, vedená bývalým profesionálním hráčem vodního póla a současným starostou Nového Bělehradu Aleksandrem Šapićem.

Paradoxní je, že Vučićovi k drtivému vítězství pomohla sama opozice. Ta vyhlásila bojkot voleb a vyzývala občany, ať zůstanou doma a nedávají volbám legitimitu. Výsledkem kromě lehce nižší volební účasti (zhruba o pět procent proti posledním volbám) je pouze to, že všechny kritické a opoziční strany zůstaly mimo parlament. Jejich zisk se pohyboval většinou mezi nulou a jedním procentem.

Ozývají se tak hlasy, že až bude tato neúspěšná opozice upozorňovat, že prezidentova strana zcela ovládla zemi, existuje na to snadná odpověď: kdybyste volby nebojkotovali, třeba byste v parlamentu byli. Kromě toho mezi Srby na sociálních sítích a médiích kolují různé vtipy. Třeba ten, že víc procent než opozice má i nealkoholické pivo.

Nicméně prezident Aleksandar Vučić se po nedělní oslavě vrátil zpět k práci. Během dneška absolvoval jednání s Miroslavem Lajčákem, slovenským diplomatem, který je aktuálně zvláštním vyslancem EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou. Brusel se už celé roky snaží dotlačit Srbsko, aby „normalizovalo“ vztahy s Kosovem.

Evropská unie tím podmiňuje vstup Srbska mezi sebe. Vučić prohlásil, že pokud bude Brusel požadovat, aby se země vzdala Kosova výměnou za členství v EU, odpověď bude ne a stát raději zůstane mimo. Problematickým požadavkem též je, aby se Kosovo stalo členskou zemí OSN.

Ve středu se chystá srbský prezident do Moskvy, kde bude přijat Vladimírem Putinem, to také poněkud dráždí Západ, který nelibě nese blízké srbsko-ruské vztahy. S tím však nic neudělá, oba národy i jejich politici k sobě mají historicky blízko. Řada srbských politiků dlouhodobě opakuje, že Rusové Srby nikdy nepodrazili na rozdíl od velké části západních zemí.

S pozváním do Moskvy nepochybně souvisí i chystaná cesta Aleksandra Vučiće do Bílého domu. Tam byl pozván nejen on, ale i kosovský prezident Hašim Tači, který po léta čelí podezření ze spáchání válečných zločinů. Srbská média spekulují o možném nátlaku na podpis nějaké „normalizační“ dohody. Vučić opakovaně řekl, že do Washingtonu rozhodně nepojede s bílou vlajkou, protože v srdci nosí jen zástavu své země.

Bez zajímavosti není ani to, že prvním, kdo srbskému prezidentovi ze zahraničí gratuloval k vítězství jeho strany, byl maďarský premiér Viktor Orbán. Oba státníci mají v posledních letech blízké vztahy a podobně jako v případě Česka a Slovenska už několikrát společně zasedaly vlády Srbska a Maďarska. Orbán ocenil Vučiće jako odvážného vůdce a bude podle něj spolu se státy střední Evropy patřit k vítězům nadcházející dekády.

Aleksandar Vučić, současný prezident, byl dříve dlouho premiérem a předtím vicepremiérem a ministrem obrany. Jeho Srbská pokroková strana řídí zemi coby hlavní politická síla od roku 2014 a v každých dalších volbách její podpora roste.